

FACULTADE DE FILOLOXÍA
DEPARTAMENTO DE FILOLOXÍA GALEGA

Gramática textual do galego

María Sol López Martínez

GUÍA DOCENTE E MATERIAL DIDÁCTICO

2011/2012

FACULTADE DE FILOLOXÍA. DEPARTAMENTO DE FILOLOXÍA GALEGA

AUTORA: María Sol López Martínez

Edición electrónica. 2011

ADVERTENCIA LEGAL: Reservados todos os dereitos. Queda prohibida a duplicación total ou parcial desta obra, en calquera forma ou por calquera medio (electrónico, mecánico, gravación, fotocopia ou outros) sen consentimento expreso por escrito da autora.

Nome da materia: Gramática textual do galego
Código: G5051224 (Maior en Lingua e Literatura galegas)

Curso 2011/2012

Tipo: Materia Ordinaria Grao RD 1393/2007

Departamentos: Filoloxía Galega

Áreas: Filoloxías Galega e Portuguesa

Centro: Facultade de Filoloxía

Convocatoria: 2º Semestre de Titulacións de Grao/Máster

Créditos ECTS: 6.00

- Clase Expositiva: 32.00
- Clase Interactiva: 16.00
- Horas de Titorías: 3.00
- **Total: 51.0**

Horario

- Aulas expositivas: luns e martes (11-12 horas) Aula 7
- Aulas interactivas:
  - Grupo 3: mércores (10-11 horas) Aula 6
  - Grupo 1: mércores (11-12 horas) Aula 6
  - Grupo 2. xoves (11-12 horas) Aula 3

Calendario de exames

- 04//06/2012. Hora: 09:00. Aula 22 (2º Cuadrimestre)
- 12/07/2012. Hora: 16:00. Aula 8 (2º Cuadrimestre)

Profesora: María Sol López Martínez (Despacho 209)
Titorías: martes e mércores (12-15 horas)

Obxectivos descritivos da materia

- Coñecer os principios e conceptos básicos da lingüística textual
- Comprender a complexidade da comunicación e o interese de analizar as producións comunicativas como unidades complexas
- Coñecer os conceptos fundamentais da gramática textual
- Iniciarase na aplicación dos métodos de análise textual e recoñecer a súa utilidade
- Saber utilizar as ferramentas da gramática textual para a análise lingüística de textos
- Comprender a utilidade dos coñecementos de gramática textual na produción de textos
- Coñecer a bibliografía fundamental sobre o tema
- Iniciarase na elaboración de traballos de análise lingüística

Competencias

- Capacidade para recoñecer a utilidade da análise das unidades superiores de comunicación
- Capacidade para identificar as propiedades que identifican as unidades textuais
- Capacidade para realizar análises textuais empregando os coñecementos adquiridos
- Capacidade para aplicar os coñecementos adquiridos na produción e no comentario de textos
- Capacidade para comprender e interpretar criticamente as lecturas sobre o tema
- Capacidade para extraer aplicacións prácticas dos coñecementos adquiridos na materia
- Capacidade para elaborar comentarios de textos a partir dos modelos suxeridos
- Capacidade para identificar nos textos os problemas vinculados coa coherencia, cohesión e informatividade
- Capacidade para expresarse correctamente en exposicións orais e escritas

Contidos

I. Introducción

Do enunciado ó texto
Lingüística do texto e análise do discurso
Gramática textual
As unidades lingüísticas e as unidades textuais
As unidades comunicativas
Enunciado e texto

II. A Gramática textual

As propiedades do texto
Contexto e situación
Adecuación
Coherencia
Cohesión
Informatividade e aceptabilidade
Texto e enunciados: progresión temática e continuidade

III. Procedementos de cohesión e análise textual

Recursos cohesivos
Referencia; tipos de referencia; progresión referencial
Cohesión léxica
Conectores textuais

IV. Tipoloxía textual

O establecemento de tipoloxías textuais
Textos e produción lingüística

V. Aplicacións da gramática textual

Gramática textual e ensino
Gramática textual e análise lingüística
Gramática textual e gramática

Bibliografía básica e complementaria

- Albadalejo, T. / A. García Berrio (1982): "La lingüística del texto", en F. Abad e A. García Berrio (eds.), *Introducción a la lingüística*. Madrid: Alhambra, pp. 217-260.
- Beaugrande, R. de / W. U. Dressler (1981): *Introduction to Text Linguistics*. London: Longman. Trad. esp. *Introducción a la lingüística del texto*. Barcelona: Ariel, 1997.
- Bernárdez, E. (1982): *Introducción a la lingüística del texto*. Madrid: Espasa-Calpe.
- Bernárdez, E. (ed.) (1987): *Lingüística del texto*. Madrid: Arco/Libros.
- Calsamiglia, H. / A. Tusón (1999): *Las cosas del decir: manual de análisis del discurso*. Barcelona: Ariel, 2002.
- Castellà, J. M. (1992): *De la frase al text. Teories de l'us lingüístic*. Barcelona: Empúries.
- Cuenca, Mª J. (1992): *Teories gramatical i ensenyament de llengües*. Valencia: Tàndem.
- Cuenca, Mª J. (2008): *Gramàtica del text*. Barcelona: Bromera.
- Fávero, Leonor Lopes / Ingedore G. Villça Koch (1998): *Lingüística textual: introdução*. São Paulo: Cortez Editora.
- Freixeiro Mato, X. R. (2003): *Gramática da Língua Galega. IV. Gramática do Texto*. Vigo: A Nosa Terra.
- Halliday, M. A. K. (1989): *Spoken and Written Language*. Oxford: Oxford University Press.
- Halliday, M. A. K. / R. Hassan (1976): *Cohesion in English*. London: Longman.
- Jeandillou, J-F (2006): *L'analyse textuelle*. Paris: Armand Colin.
- Johnstone, B. (2002): *Discourse Analysis*. Malden, Mass. / Oxford: Blackwell.
- Koch, I. Villaça (2002): *Desvendando os segredos do texto*. São paulo: Cortez Editora
- Koch, I. Villaça (2002): *A coesão textual*. São Paulo: Contexto.
- Koch, I. Villaça / L.C. Travaglia (1989): *Texto e coêrencia*. São Paulo: Cortez.
- Ramallo, F. (2000): "Pragmática", en F. Ramallo / G. Rey Doval / X. P. Rodríguez Yáñez (eds.), *Manual das ciencias da linguaxe*. Vigo: Xerais, pp. 443-512.
- Salkie, R. (1995): *Text and Discourse Analysis*. London / New York: Routledge.
- Val, Mª G. Costa (1991): *Redação e textualidade*. São Paulo: Martins Fontes.
- Thornbury, S. (2005): *Beyond the Sentence. Introducing discourse analysis*. Oxford: Macmillan.

Metodoloxía da ensinanza

As actividades programadas para esta materia indícanse de xeito detallado na guía docente que está a disposición dos alumnos no Campus virtual USC (<http://cv.usc.es/>).

A descrición das actividades que se realizarán é a seguinte:

Nas sesións expositivas presentaranse os conceptos teóricos e metodolóxicos fundamentais de gramática textual. O profesor ilustrará as explicacións con lecturas, comentarios e exemplos.

Nas sesións de seminario traballarase na aplicación ós textos dos contidos presentados nas sesións expositivas. Ademais, faranse comentarios guiados das lecturas, exposicións de traballos realizados polos alumnos e outros exercicios avaliativos. Os materiais empregados nas sesións de seminario estarán a disposición dos alumnos no Campus virtual. As actividades estarán guiadas e supervisadas polo profesor.

Nas titorías personalizadas o profesor comentará co alumno o seguimento do traballo realizado e tamén os traballos individuais encomendados. As titorías son obrigatorias.

Durante o curso o alumno deberá realizar exercicios, traballos, exposicións e comentarios de lecturas, todos de carácter obrigatorio. O profesor indicará sempre a data en que deben entregarse os exercicios.

O alumno deberá realizar durante o curso unha serie de lecturas obrigatorias, que se deberán preparar en horas non presenciais.

Os alumnos teñen a obriga de gardar nun cartafol, de xeito organizado, todos os exercicios e actividades individuais realizados durante o curso.

Calendario e distribución de actividades

Inicio das aulas: 30/01/2012

Remate das aulas: 24/05/2012

Distribución dos contidos

- I. Introducción (30/01 ata 09/02)
- II. A Gramática textual (13/02 ata 15/03)
- III. Procedementos de cohesión e análise textual (19/03 ata 19/04)
- IV. Tipoloxía textual (23/04 ata 10/05)
- V. Aplicacións da gramática textual (14/05 ata 24/05)

Calendario de exames

- 04/06/2012. Hora: 09:00. Aula 22 (2º Cuadrimestre)
- 12/07/2012. Hora: 16:00. Aula 8 (2º Cuadrimestre)

Sistema de avaliación da aprendizaxe

AVALIACIÓN CONTINUA

Para a avaliación das competencias esixidas o profesor terá en conta:

A asistencia e participación nas clases. Valorarase a asistencia ás clases e tamén a participación do alumno nas actividades realizadas na aula (comentarios, exercicios, reflexións e preguntas). A cualificación do cartafol do alumno formará parte da cualificación final deste apartado. Cada falta de asistencia non xustificada restará 0'2 puntos. A avaliación deste apartado suporá un 20% da cualificación global.

Coñecemento dos contidos da materia, que se avaliará por medio dun exame escrito. Este exame terá un valor dun 40% sobre a nota global.

As actividades das sesións de seminario e outras tarefas. Durante as sesións o profesor recollerá os traballos e exercicios realizados polos alumnos nas horas presenciais e nas non presenciais. Ademais valorará as exposicións obrigatorias que se farán nas sesións de seminario. Neste traballos valorarase o contido, a presentación, a corrección da expresión e a orixinalidade. A avaliación destas actividades suporá un 40% da nota global. Os alumnos que non presenten estas actividades no prazo indicado serán cualificados cun 0 (cero), agás que documenten unha causa xustificada. Neste caso, o profesor indicará o novo prazo de entrega.

CONVOCATORIA DE XULLO

Aqueles alumnos que deban acudir á convocatoria do mes de xullo deberán presentar por escrito e no prazo indicado unha serie de actividades de carácter obrigatorio. A puntuación acadada con estes exercicios suporá un 50% da nota final. O exame escrito suporá o outro 50% do total da materia. Para superar a materia é imprescindible ter unha cualificación non inferior a 5 en cada unha das partes (prácticas e exame escrito).

Tanto nos traballos escritos como nas intervencións orais os alumnos deben demostrar un dominio alto do galego. Para superar a materia é requisito imprescindible demostrar este dominio. Na cualificación dos traballos e dos exames as faltas repercutirán negativamente (-0'2 por cada falta).

Dedicación

Tempo estimado de estudo e de traballo persoal que debe dedicar un estudante para superar a materia:

Actividades presenciais (horas)

Sesións expositivas 16

Seminarios 32

Titorías 2

Avaliación 3

Actividades non presenciais (horas)

Estudo e preparación de actividades 50

Realización de traballos 20

Lecturas 15

Preparación de exames 15

Observacións

Todos os alumnos deben entregar cubertas ó inicio de curso unhas fichas que encontrarán no Campus virtual USC. Os alumnos que non presenten en prazo as fichas non serán avaliados nin cualificados.

No Campus virtual USC porase a disposición dos alumnos unha guía detallada das actividades que se desenvolverán nas aulas e tamén os materiais complementarios.